

BUDGET PARTICIPATIF

QUARTIERS DURABLES CITOYENS

Raad van de Participatieve Duurzame Wijken

17 oktober 2021

Inhoud

Samenstelling van de Raad

Effectieve leden :	
Susan WILD	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « Saint-Job Quartier Durable »
Grégoire DUZAN	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « Saint-Job Quartier Durable »
Jeannine FALLY	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « La Fermette »
Claude PIRARD	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « Stockel Durable »
Etienne Hacken	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « Helmet »
Mostapha MESSNAOUI	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « L'arbre qui pleure »
Françoise GILAIN	Lid van de Participatieve Duurzame Wijk « MolenBabelle »
Francisco MENDEROS	Lid van de Participatieve

	Duurzame Wijk « Vert Dure »
Joëlle VAN BAMBEKE	Vertegenwoordiger van Leefmilieu Brussel
Catherine MARECHAL	Lid van het begeleidingsteam
Carol CLARA	Lid van het begeleidingsteam
Animatoren :	
Lucia ABOUTAOUIK	Lid van het begeleidingsteam
Marie DUQUESNE	Lid van het begeleidingsteam
Caroline DEMEY	Lid van het begeleidingsteam
Waarnemers :	
Sarah FLAMENT	Vertegenwoordiger van het Kabinet van de Minister
Christine SCHAUT	Teamlid van het cocreate project CITIZENDEV

De Raad vond plaats op 17 oktober 2021 bij Leefmilieu Brussel.

Lijst van de Wijken die een subsidieaanvraag hebben ingediend en waarvan de projecten tijdens de Raad werden beoordeeld.

Naam van de Participatieve Duurzame Wijk	Gemeente
La Roue	Anderlecht
Oxy15 _ Oxydurable	Ukkel
Joli-Bois Circul'air	Sint-Pieters-Woluwe
Ba-O-bab	Sint-Gillis
Metamorphosis - Collectif des Béguines	Sint-Jans-Molenbeek
Marelles	Ganshoren
Ost'Accueil	Vorst
Les Bains de nature Schaerbeekois	Schaarbeek
Meet-U Alternatif	Elsene
La Rive Durable	Sint-Lambrechts-Woluwe
A ma zone	Brussel
Les Anjoués- Le Bon Pasteur Quartier Durable	Sint-Pieters-Woluwe
Les épiphytes d'ATOMA	Vorst
Sous les palmiers d'Éléonore	Sint-Pieters-Woluwe

Modaliteiten voor de besluitvorming

De subsidieaanvragen werden door alle leden van de Raad gelezen en bestudeerd op basis van de criteria en prioriteiten die zijn vastgelegd in het reglement van het Participatief

Budget van de Participatieve Duurzame Wijken. De leden hebben een paar dagen vóór de Raad aan de hand van een online vragenlijst hun analyse doorgegeven opdat de coördinatie suggesties voor de besluitvorming kon voorbereiden en hiermee een debat organiseren tijdens de Raad.

Elk besluit werd pas na een gedachtewisseling en argumentatie met elk lid gevormd. De Raad kon kiezen tussen drie besluiten :

Het project is aanvaard : het project is aanvaard met de mogelijkheid om een paar praktische aspecten die niet bepalend zijn voor de toewijzing van de subsidies te herzien.

Het project is aanvaard onder voorwaarde : Doet gaan afbreuk aan het gehele project maar enkel aan één of verschillende specifieke punten. In dit geval :

- Mogen de voorwaarden worden ingetrokken mits een herformulering van het project binnen de twee weken na de Raad, met de steun van de coach en LB.
- Moeten de voorwaarden worden gemotiveerd en precies zijn.

Het project kan niet worden gesteund : Het project kan niet worden aanvaard en kan voor deze fase geen aanspraak maken op subsidies. De Wijk mag het project herformuleren om het, indien gewenst, voor een volgend Participatief Budget in te dienen.

Alle besluiten worden in ieder geval naar behoren door de Raad gemotiveerd.

Herinnering van de budgetvastleggingsprocedures voor de wijken :

Een subsidie gaat altijd gepaard met een **ministerieel besluit** afgegeven door de voogdijminister (Alain Maron).

Bij Leefmilieu Brussel komt bij elk « ministerieel besluit » een **overeenkomst** die een reeks voorschriften bepaalt : natuur, omvang, aandachtspunten, duur, uitgavenposten die in aanmerking komen...

- De subsidie wordt formeel toegekend aan de hand van de volgende elementen:
 - Advies van de Inspecteur van Financiën (voor de bedragen van meer dan 3100 euro)
 - Akkoord van de minister van Begroting (indien van toepassing)
 - Formele goedkeuring van de Minister
 - Betalingsverplichting voor het budget van Leefmilieu Brussel.

1. 1/ Overzicht van de subsidieaanvragen en de toegewezen bedragen en samenvatting van de projecten

Zie Excel document in bijlage

2. 2/ Toewijzingsprincipes

2021 was een jaar met veel ideeën ! De wijken bedachten tal van projecten en er werden dus ook veel subsidieaanvragen ingediend.

Het totaalbedrag van de aanvragen was 143 451,74 €. De envelop die door Leefmilieu Brussel ter beschikking werd gesteld voor het PB 2021 werd beperkt tot **115.000,00 €.**

Om de juiste en coherente besluiten voor de toewijzing van de subsidies te nemen, worden sommige principes toegepast bij de analyse van de dossiers en op het moment van de toewijzing.

Ze zijn het resultaat van een denkproces voortgekomen uit de vorige raden van het Participatief Budget en het debat dat in het begin van de raad werd gehouden.

Hieronder een samenvatting van sommige richtlijnen/bakens vastgelegd in het begin van de raad :

Vrijwilligerswerk

Participatieve Duurzame Wijken is een projectoproep waar personen zich vrijwillig inzetten voor het algemeen welzijn van hun wijk, zonder enige vergoeding ;

- De (onkosten)vergoedingen moeten beperkt blijven tot één persoon voor specifieke competenties, maar met het oog op de valorisatie van de capaciteiten van de groep ;
- De vergoedingen maken de aanpak niet duurzaam. Wat zal er na de subsidie gebeuren ?
- De vergoedingen kunnen een bron van conflicten zijn door bijvoorbeeld onduidelijkheid of te weinig transparantie over de manier waarop ze worden gegeven in functie van de uitgevoerde taken.

Cateringkosten

De Raad vraagt aan de wijken om zoveel mogelijk te kiezen voor potlucks, recuperatie van voedsel via kruideniers, buurtwinkels, markten, restjes in de koelkast, enz. Sommige cateringkosten kunnen echter worden aanvaard voor de organisatie van feestelijke evenementen of mobilisatie toegankelijk voor het publiek maar in geen geval voor informele vergaderingen en in kleine kring.

Aankoop materiaal zoals stoelen, banken, priëlen

Er bestaan oplossingen om materiaal gratis of voor weinig geld te verkrijgen. De Raad vraagt aan de wijken om andere opties te vinden en geen nieuwe priëlen aan te kopen, bijvoorbeeld :

- Met de gemeente een sterk partnerschap ontwikkelen om over gratis materiaal te beschikken ;
- Goedkoop huren op usitoo.be ;
- Het materiaal bij andere duurzame initiatieven van de wijk of andere duurzame wijken lenen en voor het transport van het materiaal van wijk tot wijk, wanneer mogelijk, duurzame vervoersmiddelen gebruiken zoals Urbike ;
- Tweedehands kopen als de groep over een opslagruimte beschikt. In dit geval biedt de Raad maximum 300 € voor tafels/banken en maximum 300 € voor priëlen.

Dit bedrag kan door de raad worden herzien in functie van het soort project en de specifieke behoeften.

Investerings voor inrichtingen in de openbare ruimte

Inrichtingen op straat en in de openbare ruimte die niet tot de verantwoordelijkheid van een burgercollectief behoren, kunnen niet in het kader van de Participatieve Duurzame Wijken worden gefinancierd. Als een budget wordt aangevraagd voor dit soort inrichtingen, moet er een directe band zijn met milieukwesties en er moet voorafgaand een partnerschap worden opgebouwd met de eigenaar of de beheerder van de openbare ruimte in kwestie. De Raad vindt dat dit type project een aantal vragen oproept die met de overheid verantwoordelijk voor de inrichting van deze ruimten moeten worden besproken (verantwoordelijkheid voor het onderhoud en het beheer, technische

capaciteiten, verzekering, enz.). Leefmilieu Brussel mag in elk geval een andere administratie niet bijstaan in zijn eigen bevoegdheidsdomein, en niet bijdragen aan een financiële inverstering met een omvang die niet kadert in de envelop van het participatief budget.

Kosten voor promotie en communicatie

- De ratio van de communicatiekosten moet coherent zijn met de omvang van het project ;
- Er moet voorafgaand worden nagedacht over de duurzaamheid van de communicatie : wie zal verantwoordelijk zijn voor de communicatie aan het einde van de subsidie ? Wat zijn de mogelijke pistes ? ;
- De voorrang moet worden gegeven aan investeringen op lange termijn, duurzaam materiaal en niet alleen punctuele communicatieprojecten ;
- De capaciteiten van de groep moeten worden benut.

Opleidingen

Er worden veel opleidingen gegeven door Leefmilieu Brussel, ondermeer in het kader van Vooruit met de Wijk, maar ook door andere VZW's in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gericht op burgercollectieven. Vooraleer u nieuwe opleidingen gaat financieren is het belangrijk om na te gaan of het gevraagde dienstenaanbod niet al bestaat. Voor elk type opleidingen gericht op burgergroepen is het echt aangeraden om een kerngroep te vormen die daarna de aangeleerde informatie zal doorgeven aan anderen, en aan een zo groot mogelijk aantal mensen de kans geven om bij te leren, maar ook met het oog op duurzaamheid en overdracht. Daarnaast moeten de opleidingen toegankelijk zijn voor al wie eraan wenst deel te nemen en ook voor andere Participatieve Duurzame Wijken. Een ad hoc communicatie moet worden voorzien (Facebook event, aankondiging in de newsletter van Vooruit met de Wijk...)

Aankopen ten voordele van particulieren

De aankopen ten voordele van particulieren worden niet aanvaard. Deze aankopen mogen alleen dienen voor collectieve inrichtingsprojecten of in een breder milieuperspectief ten voordele van de wijk. Met andere woorden, aankopen die inrichtingen van particulieren financieren kunnen alleen worden aanvaard als de milieudoelstellingen voor de wijk duidelijk worden uitegelegd. In dat geval moet u garanderen dat het project een impact zal hebben zowel op de wijk (aantal getroffen personen) als op het milieu (een werkelijk belang voor de biodiversiteit bijvoorbeeld). Cofinancieringen (particulier/wijk) kunnen ook een interessante optie zijn.

Vervoerskosten

Het is niet mogelijk om burgers te vergoeden voor het gebruik van hun privé wagen (kilometervergoeding). Het is echter wel mogelijk om kosten te overwegen voor het transport van materiaal indien nodig. In alle gevallen wordt het sterk aangeraden om de voorkeur te geven aan verplaatsingen en leveringen per fiets, voor zover mogelijk.

Aankoop toestellen en elektronica

Uitgaven voor de aankoop van elektronische toestellen worden niet aanvaard (computers, printers, fototoestellen, camera's, drones, enz.). De uitgaven gekoppeld aan materiaal en toestellen die onmisbaar zijn voor het welslagen van een project worden echter wel aanvaard (naaimachine voor een upcycling project bijvoorbeeld)

Financiering van « professionele » projecten

Het is interessant dat experts/gekwalificeerde personen vrijwillig ondersteuning bieden voor deze soort implicatie in de wijken. Deze projecten zijn echter vaak kostelijk en berusten op de expertise

van één enkele persoon in de groep. Om de duurzaamheid te verzekeren, is het belangrijk dat deze projecten door andere personen van de wijk kunnen worden toegeëigend en beheerd.

De Raad herinnert eraan dat als de doeleinden van het project van professionele aard zijn, zoals de « oprichting van een onderneming » zelfs met een sociale dimensie, dit niet binnen het kader van de PDW subsidie valt (er bestaan andere subsidies).

Andere aandachtspunten :

- Voor **projecten die geen investeringen zijn** (sensibiliseringsproject, communicatie enz.) moet u nagaan of het project een structurele basis en een visie op lange termijn heeft, met ambities en acties op lange termijn die op voorhand gepland zijn.
- Leefmilieu Brussel en de Raad herinneren eraan dat het **verboden is om verwerkte levensmiddelen te verkopen** zonder voorafgaande vergunningen (zie FAVV normen, enz.). Leefmilieu Brussel vraagt echter aan alle groepen die dit soort projecten willen ontwikkelen om kennis te nemen van de geldende regelgeving en hem toe te passen. Er bestaan talrijke opleidingen en educatief materiaal, de coaches kunnen aan de groepen de gepaste informatie verstrekken.
- Leefmilieu Brussel herinnert eraan dat voor alle gesteunde en gesubsidieerde projecten, de stuurgroepen moeten nagaan of ze voldoen aan de geldende voorschriften. De subsidie is geen vrijbrief voor de regelgeving en de wetten.

3. 3/ Analyse van de projecten

Algemene opmerkingen :

De Raad moedigt alle wijken aan om **gebruik te maken van recuperatie en tweedehands aan te kopen**. Alvorens een aankoop te doen, moeten er een paar vragen worden gesteld :

- Wat heb ik nodig ?
- Is het mogelijk om deze uitrusting / dit materiaal te lenen, te huren ?
- Indien niet, kan ik het tweedehands vinden of via een recuperatie- of ruilingsplatform ?
- Als u verplicht bent om nieuw te kopen, adviseert de Raad om beroep te doen op de lokale en/of duurzame ondernemingen of sociale en solidaire economie.

In dit opzicht vraagt de Raad aan alle wijken om het online [ruilingsplatform](#) op de website van Vooruit met de Wijk te raadplegen en leven in te blazen.

Ter herinnering : alle materiaal gefinancierd in het kader van een project van de Participatieve Duurzame Wijken is eigendom van Leefmilieu Brussel. In geval van stopzetting van een project, mag al het materiaal door Leefmilieu Brussel worden opgehaald en ter beschikking worden gesteld voor een andere Participatieve Duurzame Wijk.

Participatieve Duurzame Wijk La Roue ('t Rad)

De dynamiek die in 2012 van start ging blijkt diepgeworteld te zijn met een werkelijke openheid naar de bewoners van de tuinvijk toe. De talrijke ontwikkelde projecten en regelmatige activiteiten zijn er het levende bewijs van.

Project 1 / RENOV-ROUE-RAD

Het project onderscheidt zich door zijn omvang en zijn ambitie. Het werd bedacht in antwoord op een algemeen verzoek van de bewoners om energie uitdagingen aan te pakken op schaal van de wijk, gedragen door enkele burgers van de stuurgroep die experts zijn op vlak van energierenovatie. Het is een voorbeeldig proefproject wat betreft de kwaliteit en de uitvoeringstermijn, dat andere collectieven kan inspireren en een globalere impact kan hebben op schaal van het Gewest, of zelfs verder. Het project zal verschillende jaren duren en kadert in het gewestelijk renovatiebeleid. De Raad stelt het initiatief van de burgers op prijs en plaatst dit type project bij de « essentiële projecten voor de toekomst van Brussel ». Het project biedt nieuwe denkplaatjes voor de PDW zoals redeneren vanuit de huiselijke ruimten van de wijk.

De Raad benadrukt dat een uitgebreider en realistischer tijdschema moet worden voorzien, dat rekening houdt met de onderhandelingen en de uitvoering van de werken. Partnerschappen en contacten met banken, andere financieringen (via subsidieaanvragen waaronder rénoLab) zijn een interessante en kwalitatieve benadering

De raad stelt zich vragen over het domino-effect, de verspreiding op schaal van de wijk, met name betreffende de financiële toegankelijkheid van het project voor kansarme gezinnen en moedigt de groep aan om opties zoals medefinanciering/lening maar ook maatschappelijke begeleiding uit te diepen.

Advies/opmerkingen :

Nadenken over alternatieve financieringssystemen

De raad vraagt aan de groep om haar zoektocht voort te zetten bij meerdere en gevarieerde financiële steunen (andere projectoproepen, investeerders ...) en om partnerschappen op te bouwen (Financité, newB, triodos ...) om de haalbaarheid van het project te garanderen zelfs met mogelijke financiële overloop van de werken, maar ook om het project toegankelijk te maken voor een grotere groep bewoners van de wijk (armere gezinnen). De Raad stelt ook voor om na te denken over alternatieve financieringssystemen van het tontine-type (een interessant experiment van die soort werd in de Kruitmolenstraat en het Bonne Vie-project uitgevoerd) maar ook over bouwsystemen die de kosten zouden verlagen, zoals zelfbouw.

Er moet ook sociale steun komen. De raad verzoekt de groep om, als dat nog niet is gedaan, contact op te nemen met het Netwerk Wonen en meer bepaald met Habitat & Rénovation (die een studie heeft verricht over de begeleiding bij het overgaan naar passief).

Hoe de huurders betrekken bij het initiatief ?

Het is noodzakelijk dat de groep contact opneemt met de **Anderlechtse haard** om zijn intergratie in de volgende fasen beter voor te bereiden en aan de huurders de kans te geven om van het initiatief te genieten. Sommige premies geven de mogelijkheid aan huurders en/of verhuurders om renovaties van verschillende omvang uit te voeren. Daarmee kan er ook worden nagedacht over de toegankelijkheid van de opgestelde tools. Daarnaast zou de haard met zijn huurders kunnen werken rond specifieke tools.

Anderzijds zouden de huurders eerst kunnen worden betrokken door middel van workshops (collectief in de buurt) over acties rond energiebesparing.

Meer contacten/expertise vóór de ondertekening van het contract

De raad trekt de aandacht van de groep op de keuze van het studiebureau dat de studie zal uitvoeren, dat een architect expert in energierenovatie in zijn team moet hebben. De raad stelt vast dat de offerte van de architecten in bijlage van het dossier alleen de gevelrenovatie betreft en niet het dak zoals in het dossier wordt vermeld.

Daarnaast lijkt het tijdschema voor de uitvoering van de werken zeer optimistisch. De raad vraagt aan de groep om de aangeduide termijn in de kalender voor de uitvoering van het project te herzien. Bij de ondertekening van het contract met het bureau is het belangrijk dat de groep indien nodig kan worden bijgestaan om zeker te zijn dat alle aanvragen worden opgenomen. De bijkomende honoraria kunnen snel oplopen en er moet worden vermeden dat het project niet doorgaat omwille van een onenigheid voor de verwachte oplevering. Er wordt aangeraden om allereerst contact op te nemen met Homegrade. De bemiddelaar of energieafdeling van Leefmilieu Brussel zal ook een bijkomende steun kunnen bieden.

Tot slot wordt de wijk verzocht contact op te nemen met andere PDW zoals cité Forest Vert die hetzelfde type project heeft uitgevoerd, om nog vóór de concrete lancering en de ondertekening van het contract met de architect uit te wisselen. Hiermee zal de groep bijkomende aandachtspunten krijgen waarmee hij rekening moet houden, komende van een groep die een soortgelijk initiatief heeft ondernomen.

Evaluatie en productie van sporen

De groep geeft aan dat hij zijn lopend project wil evalueren. Voor dit soort projecten is het noodzakelijk om er zo snel mogelijk over te kunnen nadenken, alvorens het proces aan te gaan en de werken uit te voeren. Het is vaak moeilijk om nadien cijfers te vinden, gedragsveranderingen ... de reflectie op de te evalueren indicatoren moet nu gebeuren. Daarnaast wordt de groep verzocht na te denken over een manier om de evolutie van het project te volgen/te tonen/sporen te produceren die anderen zullen inspireren en de geboekte vooruitgang zichtbaar te maken (een logboek/blog, video's om de 6 maanden om het verhaal van het project te vertellen...)

Erfgoed denkpiste

Door van buitenaf te isoleren, zal de aanpak van de groep de buurt veranderen, het ritme van de gevels... zoals een lid van de raad onderstreepte: « *we beseffen de waarde van erfgoed pas als we ze kwijt zijn* ». De raad weet dat de PDW vanaf het begin gevoelig is voor de waardering van zijn geschiedenis, met een echte gehechtheid aan zijn erfgoed, de groep wordt verzocht zijn denkwerk over het erfgoedvraagstuk voort te zetten, het op een collectieve manier te bespreken op schaal van de wijk zodat iedereen er klaar voor is, in overeenstemming met deze ontwikkelingen.

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 13 260 €

Toegewezen budget : 13 160 €

Totaal van de gevraagde subsidie voor alle projecten samen : 13 260 €

Totaal van de door de Raad toegewezen subsidie : 13 160 €

Participatieve Duurzame Wijk Oxy15 _ Oxydurable

Oxy15 _ Oxydurable is een oude PDW die al lang bestaat. Ze hebben veel ervaring opgebouwd en hebben tal van projecten voor hun wijk uitgewerkt.

De raad wijst erop dat het bij de lezing van het dossier ingewikkeld was om de oorsprong en de belangen van de projecten van deze aanvraag goed te begrijpen : weinig verstrekte informatie, tijdschema dat niet coherent is en zonder details per project. Het is jammer dat de groep het dossier niet zorgvuldiger maakte.

De groep heeft 6 projecten ingediend die veel werk vragen. De raad vraagt aan de groep om het tijdschema bij te werken en zich te focussen op een paar projecten voor de volgende maanden.

Project 1 / Collectieve burgermoestuin in het Wolvendaalpark

Dit project versterkt de reeds bestaande plantenkwekerij en biedt aan de bewoners de mogelijkheid om opnieuw te verbinden met de aarde en de voedselproductie. Bij het lezen van het dossier is er maar weinig informatie te vinden over de inrichting van de moestuin (geen elementen over de planning, partnerschappen die nog moeten worden opgebouwd...). Wat de bezetting van het terrein betreft kreeg de groep een gemeentelijke toelating vlak voor de zitting van de raad, toelating waarvan de modaliteiten nog moeten worden verduidelijkt (het volledige terrein, gedeelde bezetting met de persoon die de serre beheert...).

Advies/opmerkingen :

Desondanks de situatie en de onzekerheden voor de realisatie van het project, willen de leden van de raad de lancering van het project aanmoedigen en een subsidie bieden van 3 000 euro (referentiebudget voor de projecten van Vooruit met de Wijk, van het thema Good Food) voor het moestuin gedeelte (de kosten voor de communicatieopleiding die voor alle projecten van de Duurzame wijk zal dienen en de communicatiekosten zijn niet inbegrepen).

Om de kosten voor de inrichting van een moestuin te verminderen adviseert de raad de aankoop van tweedehands materiaal, recuperatiehout (oorsprong controleren als het direct in contact komt met de planten)... Wat de aankoop van zaden betreft, vraagt de raad aan de wijk om contact op te nemen met de vzw Semences, Nederlandstalige zadenbibliotheek of deel te nemen aan de zadenbeurs van de PDW St job, of nog andere beurzen enz.

Tot slot wijst de raad erop dat er in de gemeente Ukkel een steunbudget bestaat voor burgerinitiatieven (boostsubsidie voor aanvragen tot 1000 euro).

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De groep moet het project bijwerken en rekening houden met verschillende elementen :

- Een coherente planning maken gebonden aan de seizoenen
- De medewerking van de compostgebruikers opnemen in de toekomstige moestuin.
- Opnieuw contact opnemen met de gemeente en de persoon die het project van de serre heeft geleid om de bezettingsmodaliteiten te overleggen (het is zeker geen goed idee om 2 serres naast elkaar te plaatsen).
- De inrichting van de moestuin aanpassen om hem toegankelijk te maken voor PBM en oudere mensen.

Gevraagd budget : 7000 €
Toegewezen budget : 3 550 €

Project 2 / Bewegwijzering GFR

Dit project is bedoeld om een gewestelijke fietsroute onder de aandacht te brengen. De fietsroute bestaat officieel op kaart maar is niet voorzien van inrichtingen / bewegwijzering in de wijk. Het idee is om samen met de kinderen borden te maken om het gebruik van deze GFR veiliger en toegankelijker te maken voor alle fietsers die graag veilig met de fiets naar school gaan. Dit komt tegemoet aan één van de belangrijkste uitdagingen van de PDW Oxy 15, met andere woorden de wijk aangenaam, rustig en veilig maken voor kinderen opdat ze vanaf jonge leeftijd zachte mobiliteitsgewoonten aannemen.

Advies/opmerkingen :

De raad benadrukt de noodzaak om samen met de geïdentificeerde scholen te werken aan een duidelijk en nauwkeurig tijdschema. De inbreng van het pedagogisch team moet niet worden verwaarloosd, vooral in een COVID-context waar de organisatie complexer is en de achterstand op het schoolprogramma een realiteit is.

De groep wordt ook verzocht aan de bewustwording van de andere bewoners (buiten school) te werken. De raad stelt bijvoorbeeld voor om samen met de bewoners borden te maken, die vervolgens tijdens een verenigend evenement zoals een inhuldiging zullen worden geplaatst.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 2850 €
Toegewezen budget : 2850 €

Project 3 / Bescherming van de mus en verbetering van de biodiversiteit

Het project is relevant. Onderdak bieden is een manier om diersoorten terug te brengen of hun ontwikkeling te ondersteunen. De wijk lijkt al vrij groen en is dus geschikt voor de huisverstiging van vogels. Het project zal door een lid van het collectief 'Groupe moineaux 1180' worden geleid. Dit collectief is een lokale referentie voor de sensibilisering voor biodiversiteit en ondermeer de aanwezigheid van mussen.

Het bestuur stelt zich vragen over de financiering van de nestkastjes met de PDW-envelop, omdat ze bij particulieren zullen worden geplaatst (zie Toewijzingsprincipes, Aankopen ten voordele van particulieren, p.6). De nestkastjes zullen wel bijdragen tot de versterking van de biodiversiteit in de wijk. In die zin besluit de raad het project te steunen.

Advies/opmerkingen :

De raad vraagt aan de groep om de nestkastjes zelf te bouwen of lokaal aan te kopen. Er bestaan dicht bij de wijk verschillende initiatieven die nestkastjes bouwen : productie in de PDW St Job maar ook in het Jeugdhuis.

De raad vraagt aan de groep om na te denken over de beste plekken om de nestkastjes te plaatsen, op vlak van biodiversiteit (advies via Natagora indien nodig).

De raad benadrukt de noodzaak om te werken aan de bewustwording/zichtbaarheid van het project. In die zin wordt het budget voor het plaatsen van nestkastjes verlaagd (vermindering van het aantal geïnstalleerde nestkastjes) en wordt het budget herschikt voor de vervaardiging van een

informatiebord over de aanwezigheid van nestkastjes en om te sensibiliseren voor biodiversiteit. De raad vraagt ook aan de groep om na te denken over wandelingen / bezoeken van de nestkastjes van de ene tuin naar de andere om de mussen te observeren.

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 2 000 €

Toegewezen budget : 1 750 €

Project 4 / Vergroening van platte daken

Bij de lezing van het dossier, lijkt het project niet afgewerkt en niet collectief bedacht op schaal van de wijk. Het project is weinig gedetailleerd, het is in dit stadium moeilijk om te begrijpen waarover het gaat en wat de doelstellingen zijn. De raad vraagt zich af of de organisatie van 2 sensibilisatie-/informatiebijeenkomsten en het bezoek van een groen dak de bewoners zal aansporen om hun dak te vergroenen.

Advies/opmerkingen :

De raad vraagt aan de wijk om in eerste instantie het project bij te werken met verduidelijking van : Welk publiek in aanmerking komt ? Hoe dit publiek bereiken ? Welke burgerlijke participatie ?

De raad adviseert de wijk om contact op te nemen met de gemeente Ukkel (die dit soort acties financiert) en de bijeenkomsten samen te organiseren.

Naast deze infosessie zouden ondernemingen en verenigingen die groene daken installeren (zoals Les Pilifs bijvoorbeeld) aanwezig kunnen zijn (tentoonstellingsformaat).

Besluit :

Het project kan niet worden gesteund

Gevraagd budget : 500 €

Toegewezen budget : 0 €

Project 5 / Energiegemeenschap

Het project is relevant en streeft naar de bewustwording voor één van de belangrijkste kwesties van de strijd tegen klimaatverstoring. Het gaat hier om een eerste stap naar de sensibilisering en het onderzoek bij de eigenaars en partners die grote oppervlakken bezitten. De volgende stap zal waarschijnlijk een begeleiding zijn van 'Énergie Commune (Ex-ApERE)' en een privé financiering met premies voor de uitvoering van het project.

Advies/opmerkingen :

De raad vraagt aan de groep om het project te verduidelijken alvorens te beginnen aan de organisatie van de infosessies (De rol identificeren ? Voor welk publiek ? Nadenken over de mobilisatie) maar ook, als dat nog niet is gedaan, meteen contact op te nemen met partners zoals Homegrade.

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 500 €

Toegewezen budget : 325 €

Projet 6 / Recyclage van plastic

Dit project lijkt interessant, maar staat nog te veel in de kinderschoenen. De contacten met Plastic Factory zijn blijkbaar nog niet gelegd. Eerst een 3D-printer kopen (zonder de recyclingfase) is niet echt de juiste manier om het project te starten. Het is wellicht beter om net als bij de twee voorgaande projecten te beginnen met de bewustmaking voor recyclage en 3D-printen door een of meerdere bezoeken te organiseren in 'collectieven' die dit materiaal gebruiken of aan een recyclage-/verwerkingsfabriek als het doel educatief is (bijv. fabriek van de COMET-groep) en van daaruit een groep gemotiveerde mensen samen te stellen die een project zou opzetten dat met de 3D-printer zal worden uitgevoerd. Het project en de doelstelling moeten worden uitgediept.

Advies / opmerkingen :

De raad vraagt aan de groep om inspirerende projecten in verband met recyclage te gaan bezoeken en contact op te nemen met Plastic Factory om hun werking beter te leren kennen.

Besluit :

Het project kan niet worden gesteund

Gevraagd budget : 1500 €

Toegewezen budget : 0 €

Totaal van de gevraagde subsidie voor alle projecten samen : 14 350 €

Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : 8 475 €

Participatieve Duurzame Wijk Prenons le Temps Circul'Air

De Raad is blij om een oude duurzame wijk te zien met nieuwe leden in de stuurgroep en nieuwe projecten !

Project 1 / Kringlooeconomie

Het project is ambitieus en kan een heel mooi voorbeeld zijn van een circulaire participatieve duurzame wijk. De verschillende workshops zijn coherent en sluiten goed op elkaar aan.

De kwestie van de duurzaamheid van het project en de betrokkenheid van de deelnemers moet nog worden uitgediept: hoe voorkomen dat deelnemers alleen "een activiteit komen consumeren", de consumentrelatie vermijden en een sterkere betrokkenheid tot het project creëren, van buur tot buur. Het aantal workshops lijkt erg groot met een risico op uitputting voor de stuurgroep. Het is belangrijk om een cyclus op te bouwen met een gedetailleerde planning (activiteiten gespreid over het hele jaar) en de groepsleden die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de verschillende bijeenkomsten af te wisselen.

Advies/opmerkingen :

De raad adviseert de wijk om na te denken over een systeem waar iedereen kan deelnemen aan de workshops, ook als het soms betalend is (vrij tarief, tarief volgens het inkomen, solidariteitsprijs, enz.) Om in de sfeer van het "zero afval / antiverspilling" project te blijven, vraagt de raad aan de groep om de workshops te herbedenken, in het bijzonder de catering, door na te denken over de recuperatie van onverkochte goederen / de valorisatie van afval, deelnemers aan te moedigen om zelf mee te brengen (potluck stijl).

De ontwikkeling van partnerschappen met handelaars is een zeer interessant initiatief dat op vlak van de wijk verandering teweegbrengt. De groep wordt aangeraden om deze partnerschappen te versterken (met name na te denken over hun levensduur op lange termijn) en de banden met de bewoners van de wijk verder te ontwikkelen.

Om niet uitgeput te raken met de organisatie van één workshop per maand, adviseert de raad om de workshops te groeperen, wat de organisatiekosten zal verminderen en de publieken van de verschillende workshops zal doen ontmoeten.

Om de bewoners op lange termijn te betrekken, vraagt de raad aan de groep om na te denken en de workshops als een cyclus te presenteren. In de vorm van een cyclus denken zal zorgen voor een betere organisatie van de activiteiten en een globale visie geven aan de bewoners die willen aansluiten bij het initiatief, maar het zal ook inzicht geven voor de evaluatie van de workshops, over het gedrag van deelnemers en de veranderingen op schaal van de wijk.

Deze cyclus kan worden georganiseerd met verschillende partners zoals ZeroWaste Belgium, Leefmilieu Brussel (via de zero afval Challenge), buurthandelaars maar ook PDW die acties rond zero afval hebben opgericht (zoals bijvoorbeeld Vert-Dure met onder zijn leden een paar experts in de materie !)

De raad informeert de groep dat er een fietsworkshop wordt opgericht in de PDW Les Anjoués, er zouden synergieën kunnen ontstaan tussen de twee initiatieven (uitleen van materiaal, denkplistes over de werking van de workshops...).

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 3.280,00 €

Toegewezen budget : 2.930 €

Totaal van de gevraagde subsidie voor alle projecten samen : 3.280,00 €

*Totaalbedrag van de door de raad toegewezen subsidie : **2.930 €***

Participatieve Duurzame Wijk Ba-O-bab

De groepsdynamiek lijkt participatief, open en inclusief. De raad juicht toe dat het collectief al meer dan 10 jaar zijn activiteiten in de wijk voortzet en adviseert de groep om dit werk zichtbaarder te maken. We zien inderdaad dat de moestuin, een plek die centraal staat in de activiteit van het collectief en voor velen inspirerend is, niet voldoende zichtbaar of gekend is. De raad vraagt daarom

aan het collectief om meer te werken aan de communicatie met de buitenwereld en aan de toegankelijkheid. De projecten zijn over het algemeen coherent en goed doordacht.

Project 1 / H2O + Onderhoud

Het project is relevant, nauw verbonden met het gezondheidsproject, schept banden in de wijk en maakt de buurtbewoners bewust van verschillende thema's (water, cultuur, gezondheid, enz). Het onderwerp rond autonomie van water is essentieel voor de uitvoering van dit type project. De menselijke middelen ter beschikking van het project lijken voldoende om het project tot stand te brengen. Daarentegen, aangezien het project vooral ten goede zal komen aan de leden van de moestuin, liggen de gevraagde financiële middelen te hoog. Daarom zal de Raad het budget herzien.

Daarnaast adviseert de raad om meer uitwisselingsmomenten te voorzien, ook meer inclusie en sensibilisering die aan anderen de kans geeft inspiratie te krijgen, soortgelijke projecten in de wijk te starten en de toegankelijkheid van de plek te bevorderen. De raad vraagt ook aan de groep om het educatief aspect te versterken / te voorzien (bezoeken, sensibiliseringsacties rond voeding, waterbeheer). De groep kan ook een opleiding volgen voor het oogsten van zaden om de autonomie van het project te garanderen en deze kennis te delen met andere burens buiten de groep van de moestuin.

De groep toont een echte wil om de mensen van de wijk te betrekken en samen te werken met actoren van de wijk (AMO, leerlingen en leraars, enz.). De Raad vraagt aan de groep om deze partnerschappen met de genoemde vzw's en actoren te versterken en effectief te maken door middel van concrete acties.

Advies/opmerkingen :

De groep wordt verzocht sensibiliserings- en openheidsacties te organiseren en de uitwisseling van kennis te stimuleren (via bezoeken, opendeurdagen, enz.) en te werken aan de communicatie (vitrines, uithangborden) om de plek en de actie van de groep zichtbaar te maken buiten de kern die al actief is in het project. De groep wordt ook verzocht te werken aan partnerschappen met de genoemde vzw's en actoren (waaronder scholen) en deze effectief te maken door middel van concrete acties.

Het project om de ambachtelijke watertoren te laten renoveren door vzw Fabrik wordt niet ondersteund. De investering is niet duurzaam en het systeem laat niet toe om voldoende water terug te winnen. De Raad vindt het beter om te investeren in de twee andere wateropvangprojecten. De raad verlaagt het bedrag van de totale envelop dat te hoog ligt (verbruiksgoederen, materiaal en gereedschap), de groep zal met dit bedrag kunnen kopen wat hij nodig acht. Het budget voor het boren wordt aanvaard onder voorbehoud van het verkrijgen van een toestemming. Zie bijgevoegd rekenblad voor de budgetdetails.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De groep moet de nodige toestemmingen verkrijgen voor de boring.

Gevraagd budget : 7.712 €

Toegewezen budget : 6.788 €

Project 2 / Gezondheid + Biodiversiteit

Gezondheidskwesities bekijken vanuit het oogpunt van biodiversiteit is een zeer interessante benadering. Het onderwerp (dat veel mensen zal interesseren) kan ook een grotere openheid van de moestuin mogelijk maken. In dit stadium vertrouwt de groep echter voornamelijk op

partnerschappen met scholen en Jardin Essentiel om de productie te versterken. Deze partnerschappen zijn echter nog niet effectief. Voor het welslagen van het project is het essentieel om deze partnerschappen te versterken. Wat de inhoud betreft, is de gevraagde expertise expliciet over het feit dat het in eerste instantie interessanter is om te focussen op de productie van hydrolaten, kruidenthee en maceraten, in plaats van essentiële oliën, maar de groep vestigt hier veel aandacht op.

Advies/opmerkingen :

De groep wordt verzocht de aanbevelingen van de expertise op te volgen en het werk toe te spitsen op de productie van kruidenthee, maceraten en hydrolaten, in plaats van essentiële oliën. De hoeveelheid planten is momenteel niet voldoende om de productie van essentiële oliën te overwegen en de beoogde partnerschappen om deze hoeveelheid te verhogen zijn nog niet effectief. Bovendien is de productie van essentiële oliën geen improvisatiewerk en vereist het expertise en vaardigheid om het veiligheidsaspect onder de knie te krijgen en te garanderen. Op dit moment beschikt de groep echter niet over voldoende vaardigheden om deze aspecten te waarborgen.

De Raad adviseert daarom dat de groep het concept en het project uittest in een beveiligde omgeving onder leiding van een expert en in eerste instantie een opleiding voorziet over het gebruik van een distilleerkolf en de techniek leert om bijvoorbeeld kruidenthee en oliemaceraat te bereiden. De aankoop van een distilleerkolf en de chromatografietesten worden dus niet gefinancierd binnen het kader van het participatief budget van dit jaar. Als de test succesvol is, wordt de PDW verzocht om tijdens een volgend participatief budget het project in te dienen.

De raad vraagt aan de wijk om van deze eerste stap gebruik te maken om, met behulp van de coach, het aanbod en de partnerschappen uit te diepen (Jardin Essentiel, scholen en bewoners) en voor de workshops een financiële bijdrage van de deelnemers te overwegen.

Daarnaast vraagt de Raad aan de groep om voorzichtig te zijn met de boodschap die wordt overgebracht en de gebruikte begrippen ("zelfmedicatie"). De raad moedigt de groep aan om opleidingen te volgen en zijn kennis te versterken door in contact te komen met experts (bv. Marguerite de Craeyencourt).

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 4.300 €

Toegewezen budget : 3.120 €

Project 3 / Bethlehem oase

De Raad juicht de wil om te sensibiliseren en ontmoetingen aan te moedigen toe. Het project is erg inspirerend. Het is gericht op een publiek dat minder bewust is van kwesties omtrent het milieu, mobiliteit, voeding, energie, enz. De evenementenlijst is echter zeer uitgebreid en de beschikbare menselijke middelen voor het project lijken momenteel niet voldoende om alle activiteiten uit te voeren. De werklust zal waarschijnlijk zwaar zijn als de steungroep niet voldoende wordt versterkt.

De raad is blij met het initiatief van de groep om contacten te leggen met verenigingen op het terrein en verzoekt om deze samenwerkingen te operationaliseren opdat ze snel kunnen worden opgezet.

Het geplande project is echter nog niet erg duidelijk wat de follow-up van het werk rond mobilisatie en sensibilisering betreft en de informatiekiok werd als te "top-down" beschouwd. De Raad vraagt daarom aan de groep om te beginnen met enkele concrete activiteiten op het terrein en zo na te gaan wat de bewoners wensen en na deze eerste mobilisatiefase concrete projecten te identificeren.

Advies/opmerkingen :

De raad adviseert de groep om op kleine schaal te beginnen, te focussen op twee testworkshops in samenhang met de andere twee projecten en/of waarvoor de partnerschappen en acties concreet zijn (bv : fietsworkshop en workshop moestuin-vergroening-zaden). De raad geeft dus aan de twee testworkshops een financiële steun.

Om het aantal workshops te verminderen en rekening te houden met het aanbevolen type workshops, wordt de post voor de huur van projectiemateriaal niet ondersteund en worden de promotiekosten verlaagd. De groep wordt verzocht om de partnerschappen te versterken en te operationaliseren zodat ze tastbaar worden en leiden tot concrete acties die banden scheppen tussen de bewoners. De kiosk wordt dus niet gefinancierd omdat er nog te veel onduidelijkheid is over logistieke zaken (gebruik, opslag).

Bijgevolg worden sommige niet-essentiële aankopen niet ondersteund (gereedschap, zaden, enz.).
Zie rekentabel in bijlage voor de budgetdetails.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De raad adviseert de groep om op kleine schaal te beginnen, te focussen op twee testworkshops in samenhang met de andere twee projecten en/of waarvoor de partnerschappen en acties concreet zijn (bv : fietsworkshop en workshop moestuin-vergroening-zaden).

Gevraagd budget : 2.960 €

Toegewezen budget : 700 €

Totaal van de gevraagde subsidie voor alle projecten samen : 14.972 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **10.608 €***

Participatieve Duurzame Wijk Metamorphosis

De groep bestaat uit een prachtige groep mensen. De dynamiek lijkt inclusief en open. De raad juicht de reeds ondernomen stappen toe, de contacten gelegd met actoren van de wijk (verenigingen, winkels, gemeente) alsook de talrijke gezellige activiteiten die werden georganiseerd.

De projecten sluiten goed op elkaar aan. Over het algemeen biedt de groep mooie, toegankelijke en praktische projecten die in de bestaande dynamiek passen. De raad vraagt aan de groep om de partnerschappen met de gemeente te versterken, wat essentieel blijkt te zijn voor de realisatie van bepaalde projecten.

Na een grondige afweging heeft de groep besloten om geen subsidieaanvraag in te dienen voor de projecten rond mobiliteit en netheid. Deze werden dan ook niet besproken in de Raad.

Project 1 / gevelplanten

Het project is coherent en speelt in op milieukwesties. Het project is gericht op iedereen, maar de raad vraagt aan de groep om ook buurtbewoners die in appartementen wonen te betrekken en niet

alleen mensen die in een huis wonen met toegang op de begane grond. Het project is goed ontwikkeld, maar het tijdschema lijkt te optimistisch en het budget lijkt geen rekening te houden met alle technische aspecten (installatie enz.). Wat de plaatsing betreft is het niet eenvoudig te begrijpen of de groep zich wil beperken tot gemeentelijke wegen of ook tot gewestwegen. Zo nodig moeten er toelatingen worden verkregen.

Advies/opmerkingen :

Het budget voor de vergroening van gevels en boomvakken is door de raad naar boven bijgesteld. Dit herziene budget zal zorgen voor een optimale vergroening van boomvakken (Natagora adviseert een budget van 250 euro voor planten aan de voet van 10 bomen + 50 euro per boom voor bodemverbetering enz.). De raad stelt vast dat de balkonprojecten in andere duurzame wijken geen groot succes zijn (moeilijk onderhoud, verdwijning van bakken, enz.). Daarom zullen de kosten voor deze aankopen dit jaar niet worden gefinancierd.

De groep wordt natuurlijk aangemoedigd om, indien het tijdschema het toelaat, een deel van de planten te produceren (in het kader van een stekatelier).

Voor de boomvakken adviseert de Raad het planten van eetbare planten te vermijden en te kiezen voor het planten / zaaien van bijenplanten. De Raad verzoekt de groep om mensen voor wie tuinieren nieuw is te begeleiden in het duurzaam onderhoud van hun planten, het partnerschap met de gemeente te versterken (met name voor de installatie van plantensteunen) en om de overeenkomst met de gemeente zo snel mogelijk te formaliseren.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

Voor de boomvakken adviseert de Raad het planten van eetbare planten te vermijden en te kiezen voor het planten / zaaien van bijenplanten. De Raad verzoekt de groep om mensen voor wie tuinieren nieuw is te begeleiden in het duurzaam onderhoud van hun planten, het partnerschap met de gemeente te versterken (met name voor de installatie van plantensteunen) en om de overeenkomst met de gemeente zo snel mogelijk te formaliseren.

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie bugettair rekenblad in bijlage voor meer details.

Gevraagd budget : 459 €

Toegewezen budget : 700 €

Project 2 / Stekworkshop

Het project lijkt veel belangstelling te hebben gekregen van de bewoners en de Raad feliciteert de groep voor zijn talrijke contacten. Ondanks de goede bedoelingen en de wilskracht die voelbaar is bij het lezen van het dossier, is het project niet helemaal duidelijk en is er een gebrek aan informatie (wat mag er worden gestekt en in de boomvakken worden geplant, wie heeft de expertise om het te doen, hoe te doen, waarvoor zal het dienen, wie zal over de stekken beschikken, enz.).

De Raad wil benadrukken dat kamerplanten geen deel mogen uitmaken van dit project omdat ze niet ten goede komen aan de gemeenschap.

Advies/opmerkingen :

De raad vraagt aan de groep om het stekken / zaaien van soorten tuinplanten uit te diepen, de

voorkeur te geven aan bijenplanten en een systeem voor de uitwisseling van (lokale) zaden te ontwikkelen.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 275,45 €

Toegewezen budget : 276 €

Project 3 / Collectieve moestuin

De raad juicht dit moestuinproject toe evenals de samenwerkingen met bibliotheken, zadenbibliotheek, moestuin meesters, de wijk, enz. De raad verzoekt de groep na te denken over de kwestie van de watervoorziening, omdat het kweken in bakken veel water vereist. De groep lijkt het maximale draagvermogen van het dak niet te hebben ingeschat en weet dus ook niet hoeveel bakken maximaal geplaatst mogen worden. Het lijkt essentieel om deze expertise uit te voeren alvorens het project te starten.

Advies/opmerkingen :

De groep wordt verzocht samen met de coach na te denken over de toegang tot water. De aankoop van olla's moet worden overwogen en de groep moet overwegen een deel van het budget te gebruiken om een extra watertank aan te schaffen als de installatie mogelijk is.

De raad verlaagde het budget voor de aankoop van handgereedschapsets en vroeg de groep om ze aan te kopen zonder de set (niet-duurzaam karakter) en/of tweedehands te vinden. Zie budgettaire rekentabel in bijlage voor budgetdetails.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De groep moet het maximale draagvermogen van het dak controleren vooraleer de installatie te voorzien. Als blijkt dat deze informatie niet beschikbaar is zal de wijk via de coach een stabiliteitsstudie aanvragen.

Gevraagd budget : 3.263 €

Toegewezen budget : 3.263 €

Project 4 / solidaire SAGAL

De raad verwelkomt het doel van het project om toegang tot kwaliteitsvoedsel te bieden aan alle bewoners, ook aan degenen met de minste financiële middelen. Inclusie en toegang tot lokaal voedsel van goede kwaliteit zijn echte uitdagingen. Er moeten echter financiële bijdragen worden voorzien (andere dan die van PDW) om een doorlopende voorfinanciering te garanderen. Deze uitgave komt namelijk niet in aanmerking voor de subsidie in het kader van de participatieve duurzame wijken. De Raad raadt aan om contact op te nemen met de vereniging GASAP/SAGAL (<https://gasap.be/>), die door Leefmilieu Brussel wordt ondersteund, en met hen een systeem te bedenken dat ook voor andere wijken interessant kan zijn.

Advies/opmerkingen :

Het project wordt voor zijn roeping en wilskracht aanvaard, maar de budgetaanvraag voor de doorlopende voorfinanciering kan niet worden ondersteund door de Raad. De raad beveelt de wijk aan om een solidariteitsbijdrage te overwegen (zoals bijvoorbeeld voor Le Chant des Cailles) of contact op te nemen met de GASAP/SAGAL vereniging om samen na te denken over een dergelijk systeem.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

Gevraagd budget : 306 €

Toegewezen budget : 90 €

Project 5 / Café Couture

Het project is leuk en speelt in op milieukwesties. Het idee om te werken rond het thema mode en de levensduur van kleding wordt toegejuicht door de raad. Het gevraagde budget is niet altijd even expliciet en wordt soms onderschat. Het project lijkt voornamelijk door 3 mensen met vaardigheden te worden gedragen, het zou interessant zijn voor de voortzetting en de duurzaamheid van het project om de groep te versterken.

Advies/opmerkingen :

Het budget voor de aankoop van tweedehands naaimachines wordt verhoogd om de aankoop van machines van hogere kwaliteit mogelijk te maken.

De groep moet ervoor zorgen dat het leidende team wordt uitgebreid, om de animatoren af te lossen en de duurzaamheid op lange termijn te garanderen.

De raad beveelt de groep aan om contact op te nemen met de Duurzame Wijken Wiels en UniVert. Zij hebben een soortgelijk project uitgevoerd en kunnen op basis van praktijkervaring advies geven en aanbevelingen doen. Ook wordt er gevraagd om met de hulp van de coach te werken aan de duurzaamheid van het project op de lange termijn. Het project rond huishoudtoestellen wordt vermeld, maar is onvoldoende uitgewerkt en begroot. Het zou moeten bijgewerkt worden, als de groep het denkproces wil voortzetten.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 601,70 €

Toegewezen budget c: 741 €

Project 8 / Fietsherstelworkshops

Het project is voor iedereen toegankelijk en komt ten goede aan alle bewoners die willen deelnemen aan het project of gebruik willen maken van een dienst. Er lijkt een mooie dynamiek te kunnen ontstaan rond deze concrete actie die tot doel heeft de groepen autonoom te maken door hen kennis te geven. De PDW wordt verzocht te informeren bij andere gelijkaardige projecten om meer te weten te komen over de moeilijkheden waarmee ze misschien geconfronteerd zullen worden.

Advies/opmerkingen :

De raad adviseert ook om de wijkvereniging La poudrière te contacteren, die al sinds lange tijd een fietsatelier in de wijk heeft (Ninoofsepoort). Ze kan een interessante partner worden. De raad vraagt

om het materiaal vaker ter beschikking te stellen van de wijk en een partner te vinden om dit mogelijk te maken.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 870 €

Toegewezen budget : 870 €

Totaal van de gevraagde subsidie voor alle projecten samen : 5.915,15 €

Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : 5.940 €

Participatieve Duurzame Wijk Marelle

De dynamiek is collectief en staat open voor de wijk. De Raad ziet de wens van de groep om een sterke burgerdynamiek op gang te brengen en juicht de reeds geleverde inspanningen toe om zich kenbaar te maken en het initiatief zichtbaar te maken. De projecten werden als een samenhangend geheel bedacht. Sommige projecten hebben tot doel de lokale bewoners te betrekken via participatieve acties die een goede mobilisatietool zouden kunnen zijn. De raad stelt echter vast dat de 6 leiders de kern vormen voor de 8 projecten, wat een risico op overbelasting van de groep inhoudt. De groep wordt verzocht in de eerste plaats te werken aan de uitbreiding van de stuurgroep, om zo de projecten waarvoor een subsidie werd aangevraagd gelijktijdig uit te voeren. Het voorgestelde tijdschema, met name op het gebied van communicatie/mobilisatie van de bewoners en het opzetten van activiteiten, lijkt erg intens. Er wordt aangeraden om, samen met de coach, te werken aan de prioritering van de acties, om het risico op uitputting van de stuurgroep te voorkomen.

Naar aanleiding van de uitwisselingen tijdens de tentoonstelling van de Wijken, stelt de Raad vast dat de groep is begonnen aan de uitbreiding van de groepen met nieuwe leden en juicht dit initiatief toe.

Project 1 / Plantennetwerk

Het project lijkt ten goede te kunnen komen aan alle bewoners die willen deelnemen. De raad verzoekt de kerngroep te versterken en het tijdschema van de acties te herzien opdat deze zo realistisch mogelijk wordt. In het dossier vermeldde de groep niet hoe ze van plan is te werken om de duurzaamheid van het project te verzekeren en wie de eventuele partners van het project zijn. Het gevraagde budget lijkt iets te hoog en wordt daarom door de raad herzien.

Advies/opmerkingen :

Het gevraagde budget lijkt iets te hoog. Sommige posten werden door de raad verlaagd (huur camionnette, drukwerk).

De groep wordt verzocht lokale partners te identificeren en te werken aan concrete pistes om de duurzaamheid van het project te garanderen. De Raad vraagt om de stuurgroep en de thematische subgroep verder uit te breiden, opdat alle projecten tegelijkertijd kunnen worden uitgevoerd.

Besluit :

Het project is goedgekeurd.

Gevraagd budget : 2.109 €

Toegewezen budget : 2.034 €

Project 2 / aromatische spiraal Marelle

Het project is coherent en sluit aan op de andere. Het speelt in op milieukwesties en kan een geweldige ontmoetingsplaats worden, maar ook een leerruimte. De groep heeft echter in het dossier niet uitgelegd hoe ze te werk zal gaan om de duurzaamheid van het project te garanderen, noch wie de eventuele partners van het project zijn. Het gevraagde budget is te groot in verhouding met de omvang van het project.

Advies/opmerkingen :

Ondanks het feit dat het terrein waarop dit spiraalproject zou moeten komen een stedenbouwkundige vergunning vereist, wil de Raad het project toch financieel ondersteunen, in de hoop dat er in samenwerking met de gemeente een ander terrein kan worden gevonden. Als er geen ander terrein beschikbaar is, moet het budget voor dit project, na overleg met de coach, worden gebruikt om de andere thematische projecten van de groep te ondersteunen of worden teruggestort aan Leefmilieu Brussel.

De groep wordt verzocht met de hulp van de coach lokale partners te identificeren en concrete pistes te bedenken om de duurzaamheid van het project te garanderen.

De raad verlaagt het gevraagde budget voor de kosten van drukwerk, etiketten voor planten, zaden en planten. De raad hoopt dat in samenwerking met de gemeente een ander terrein kan worden gevonden. Als er geen ander terrein beschikbaar is, moet het budget voor dit project, na overleg met de coach, worden gebruikt om de andere thematische projecten van de groep te ondersteunen of worden teruggestort aan Leefmilieu Brussel.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De raad hoopt dat in samenwerking met de gemeente een ander terrein kan worden gevonden. Als er geen ander terrein beschikbaar is, moet het budget voor dit project, na overleg met de coach, worden gebruikt voor een ander project dat samen met de coach geïdentificeerd zal worden.

Gevraagd budget : 1.103 €

Toegewezen budget : 963 €

Project 3 / Mare Nereus

Het project is coherent en voldoet aan de PDW criteria. De groep heeft echter in het dossier niet uitgelegd hoe ze te werk zal gaan om de duurzaamheid van het project te garanderen, noch wie de eventuele partners van het project zijn.

Advies/opmerkingen :

Ondanks het feit dat het terrein waarop dit vijverproject zou moeten komen een stedenbouwkundige vergunning vereist, wil de Raad het project toch financieel ondersteunen, in de hoop dat er in samenwerking met de gemeente een ander terrein kan worden gevonden. Als er geen ander terrein beschikbaar is, moet het budget voor dit project, na overleg met de coach, worden gebruikt om de andere thematische projecten van de groep te ondersteunen of worden teruggestort aan Leefmilieu Brussel.

Alvorens aan de slag te gaan moet de groep zich informeren over de aanleg van een vijver in de natuurregelgeving (Leefmilieu Brussel). De raad beveelt de groep aan om contact op te nemen met Natagora voor de keuze van de planten die in de vijver zullen worden geplaatst en om advies te krijgen voor de inrichting (in een lichte helling bijvoorbeeld).

De raad vraagt aan de groep om meer te werken aan het educatieve aspect van het project.

De raad verlaagt het gevraagde budget voor drukwerk, catering en leveringskosten.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De raad hoopt dat in samenwerking met de gemeente een ander terrein kan worden gevonden. Als er geen ander terrein beschikbaar is, moet het budget voor dit project, na overleg met de coach, worden gebruikt voor een ander project dat samen met de coach geïdentificeerd zal worden.

Gevraagd budget : 1.220,93 €

Toegewezen budget : 1.124 €

Project 4 / Collectieve Compost

Het project is coherent, het lijkt goed doordacht, het is strategisch gelegen (nabij andere containers) en dichtbij woningen. Over bepaalde aspecten is goed nagedacht (bv. de hekken om sluikestorten te voorkomen). Hoewel de groep het deel van het dossier met betrekking tot duurzaamheid en partnerschappen niet heeft ingevuld, is het uit de lezing duidelijk dat er een samenwerking is ontstaan met de gemeente en Worms. Het tijdschema lijkt realistisch.

Advies/opmerkingen :

Het budget wordt door de Raad naar boven bijgesteld voor de post "tegels" en naar beneden bijgesteld voor een reeks kosten zoals communicatie, catering, aankoop kruiwagen, enz.). Zie rekenblad in bijlage voor de budgetdetails.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 3.745,80 €

Toegewezen budget : 3.776 €

Project 5 / verfnetwerk

Het projectidee is interessant, maar het is vooral een artistiek project met een ecologische vleugel. Het is namelijk een communicatie-/sensibiliseringsproject met indirecte effecten die in dit stadium nog niet tastbaar zijn. Er is geen garantie dat het project effectief zal worden uitgevoerd, onder andere omdat de vergunningen van Sibelgaz nog niet werden verkregen.

Advies/opmerkingen :

De Raad moedigt het initiatief echter aan en verzoekt de groep te werken rond :

- de link tussen het milieu en dit soort projecten
- het zoeken naar andere financieringsmiddelen

- een partnerschap met Sibelgaz

Besluit:

Het project kan niet worden goedgekeurd

Gevraagd budget : 848,94 €

Toegewezen budget : 0 €

Project 6 / Marelles netwerk

Het projectidee is erg leuk, maar het is vooral een project dat het spel/decor centraal zet. De effecten van het project zijn in dit stadium indirect en niet tastbaar. Bovendien moeten de toelatingen/overeenkomsten van de gemeente en de partnerschappen met de handelaars worden bevestigd. In dit stadium garandeert niets de effectieve uitvoering van het project. Het project zoals het wordt beschreven heeft weinig verband met het milieu, maar heeft wel potentieel.

Advies/opmerkingen :

De groep moet het educatieve aspect van het project versterken, maar ook de link met de andere projecten van het collectief en met het milieu. Het zou interessant zijn om dit Marelle project te laten dienen als ontdekkingstraject voor de verschillende projecten en een boodschap over te brengen (door middel van tekeningen of korte zinnen). De Raad adviseert de groep om het project beter te ontwikkelen naarmate de andere projecten en acties worden uitgevoerd.

De groep wordt verzocht contact op te nemen met het netheidsproject Belle Chaussée in Sint-Gillis (Alsebergsesteenweg) gefinancierd in het kader van Vooruit met de Wijk om hun ervaring mee te pikken. Voor catering, drukwerk en levering is het budget verlaagd.

De raad dringt erop aan dat de website voor alle projecten moet worden gebruikt.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 1.074 €

Toegewezen budget : 999 €

Project 7 / Insect

Het project is in het algemeen coherent en speelt in op milieukwesties. De raad juicht de wil om met jongeren en kinderen te werken toe, evenals de actie voor recuperatie en recyclage. Het budget lijkt echter iets te hoog in verhouding met de omvang van het project en sommige posten zijn niet helemaal gerechtvaardigd.

Advies/opmerkingen :

PDW is een projectoproep die collectieve projecten ondersteunt met een echte openheid naar de wijk toe. De groep moet daarom voorzien om deze hotels te installeren in voortuinen, in parken, naast de compost of op andere locaties die collectief worden bepaald. De Raad vraagt aan de groep om het project niet te groot te maken (aantal en grootte van de hotels). Natagora kan worden ingeschakeld voor advies.

Als de hotels in privétuinen worden geplaatst, vraagt de Raad aan de groep om een financiële

bijdrage te voorzien.

De raad vraagt aan de groep om meer met recuperatiemateriaal te werken en de mogelijke plaatsen en locaties te identificeren om de modules die door de kinderen werden gemaakt te plaatsen.

De posten voor de omheining worden niet ondersteund door de Raad, ze zijn niet essentieel voor de uitvoering van het project. Het budget wordt naar beneden bijgesteld voor de catering en het drukwerk. Zie rekenblad in de bijlage voor het detail van de budgetherziening.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De groep moet dus de installatie van deze hotels vooral voorzien in voortuinen, parken, naast de compost of op andere locaties die voor zo ver mogelijk collectief moeten worden bepaald.

Gevraagd budget : 1.088 €

Toegewezen budget : 340 €

Project 8 / Nestkastjes

Het project maakt deel uit van een coherente logica en heeft mooie ambities. Het speelt in op milieuproblemen en kan de banden met de bewoners en handelaars van de wijk versterken. Zoals het nu is, voorziet het project echter de installatie van talrijke nestkastjes, zonder een duidelijk zicht te hebben op de bestaande partnerschappen om het project uit te voeren en de duurzaamheid (onderhoud, enz.) op lange termijn te garanderen. De stuurgroep is momenteel klein, vooral gezien het aantal projecten dat in totaal door het collectief wordt geleid. Het tijdschema lijkt redelijk, het budget is te hoog.

Advies/opmerkingen :

Er zou beter moeten worden nagedacht over de uitvoering en de duurzaamheid van het project en het is essentieel om de stuurgroep en de partnerschappen te versterken. Met het oog op deze elementen vraagt de raad aan de groep om het project op kleinere schaal te starten en een testfase te doen. Het budget voor nestkastjes wordt daarom naar beneden bijgesteld. De posten voor de omheining en de masten worden niet ondersteund door de Raad, die acht dat ze niet voldoende gerechtvaardigd zijn en niet essentieel zijn voor het welslagen van het project.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

De raad vraagt aan de groep om het project op een kleinere schaal te starten en een testfase te doen.

Gevraagd budget : 2.636,06 €

Toegewezen budget : 1.028 €

Totaal van de gevraagde subsidie voor alle projecten samen : 13.825,73 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **10.264,00 €***

Participatieve Duurzame Wijk Ost'acueil

De Raad feliciteert de groep met haar dynamiek en haar inzet voor openheid die in de projecten tastbaar is. Aan de andere kant is het jammer dat de stuurgroep alleen bestaat uit bewoners van dezelfde straat. Het zou nuttig zijn om bewoners van de sociale woningen te integreren om andere ideeën/prioriteiten voor de wijk te krijgen, te zien of de projecten zinvol zijn en contacten te leggen

met de bewoners van deze woningen. We zijn blij met de eerste contacten die de groep heeft gelegd om in die richting te gaan.

De Raad geeft aan dat de stuurgroep verantwoordelijk is voor de drie projecten en stelt zich daarom vragen over de haalbaarheid (beschikbaarheid van de leden) voor alle projecten. Om de duurzaamheid te verzekeren moet de groep worden versterkt / moeten andere mensen bij de projecten worden betrokken om de stuurgroep te ontlasten en te ondersteunen.

Project 1 / Bepanting en groen netwerk

De Raad juicht dit project toe. Het zou de leefkwaliteit op een zinvolle manier verbeteren en de kans geven aan andere bewoners om mee te werken aan projecten in de wijk. De toekomstige aankoop van het terrein door de gemeente is een element waarmee rekening moet worden gehouden in de acties.

Volgens één van de leden van de Raad lijkt het huren van tuingereedschap geen goed idee, aangezien dit gereedschap na het project ook nodig zal zijn. Volgens hem zou het beter zijn om het (tweedehands) te kopen.

Advies/opmerkingen :

Het budget wordt bijgesteld met een verlaging van de communicatiekosten, en een verhoging van het budget voor de aankoop van planten, heesters en fruitbomen (niet begroot in het dossier). De wijk wordt verzocht te kiezen voor de aankoop van tweedehands tuingereedschap in plaats van de verhuur en/of lening tussen burens.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 1300 €

Toegewezen budget : 1.370 €

Project 2 / Mobiliteit en verfraaiing van de wijk

Het project is relevant in die zin dat mobiliteit bijdraagt aan de leefkwaliteit in een wijk (betere samenleving tussen auto's en voetgangers, openbare ruimtes die veilig zijn voor kinderen en gunstig zijn voor ontmoetingen). De link met het station van Stalle is erg interessant om over na te denken. Er rijzen vragen over de keuze van krijtbommen en de tussenkomst van kunstenaars voor tijdelijke fresco's. Moeten we niet gewoon klassieke krijtjes en sjablonen gebruiken zodat het reproduceerbaar is, zelfs door kinderen? Als kunstenaars ingrijpen, moeten we dan niet aan iets permanent denken, dat in de loop van de tijd zal blijven bestaan?

Bovendien stoten de bommen bij het spuiten vaak fixerende componenten uit die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. De raad wijst erop dat verschillende Belgische kunstenaars het onderwerp van het duurzame karakter van hun werk hebben uitgediept, zoals Lensk en Ognev Vlamincq in Brussel, maar ook kunstenaars die markeringen aanbrengen door te reinigen met een Karcher of met mos graffiti.

Advies/opmerkingen :

De raad is van mening dat het maken van fresco's/markeringen op de grond niet de eerste stap is om te sensibiliseren over mobiliteitskwesaties.

De wijk zou moeten beginnen met een diagnose van de gebruiken/problemen die in de wijk worden ondervonden (via MAP-IT, foto-rapportering bijvoorbeeld) die de waarnemingen van de bewoners zal ondersteunen en sensibiliseringsacties voorstellen: een fresco, bakken, sjablonen... om de voorstellen voortgekomen uit de ideeënverzameling in de wijk te testen.

Deze diagnose zou ook de mogelijkheid geven om de gemeente en de eigenaar te contacteren indien er concrete suggesties/voorstellen uitkomen voor duurzamere verbeteringen in de wijk. Het budget wordt daarom als zodanig herzien: 1300 euro wordt toegewezen aan de diagnosefase (advies expert mobiliteit/participatie) en 300 euro aan het maken van sjablonen/verf/tekening om achteraf te sensibiliseren.

Met het krijt zouden kinderen ook op de grond in de wijk kunnen tekenen om te informeren over het project.

Besluit :

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

Gevraagd budget : 1.845,00 €

Toegewezen budget : 1.820 €

Project 3 / Sensibilisering en sociale samenhang

De raad is enthousiast over dit project dat de nadruk legt op de wijkdynamiek, respect voor het milieu en circulaire economie, en banden probeert te leggen tussen de verschillende bewoners van de wijk.

De Raad stelt voor dat de groep de locatie van de borden herziet om meer sociale woningen te betrekken. Ook adviseert hij om de nestkastjes liefst vóór de winter en ten laatste aan het einde van de winter te plaatsen. De schoonmaak van de nestkastjes en het bijvullen van voeder zal moeten worden georganiseerd opdat ze met de tijd zullen meegaan.

Advies/opmerkingen :

De raad verzoekt de wijk verbanden te leggen tussen de verschillende projecten (bijvoorbeeld de struiken die zijn aangeplant kunnen als voedsel en onderdak dienen voor de vogels).

De raad vraagt aan de groep om globaal na te denken over het beheer van de in te richten ruimtes: Wie? Wanneer ? Hoe? Welke hulp? Andere PDW hebben al nagedacht over deze vragen (bewoners per twee voor het onderhoud, charters, kalender, samenwerking met de beheerder van de locatie om te voorkomen dat hij bijvoorbeeld alles wegsnoeit bij het jaarlijkse onderhoud ...)

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 2.485 €

Toegewezen budget : 2.230 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 5 630 €

Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : 5.420 €

Participatieve Duurzame Wijk Les Bains de nature Schaerbeekois

De raad juicht de dynamiek van de wijk toe. Het project wordt ondersteund door 3 bewonerscomités, verschillende verenigingen, handelaars en scholen, waarvan sommige al gewend zijn om samen te werken, wat het ontstaan van nieuwe projecten vergemakkelijkt en de duurzaamheid van de acties verzekert.

Project 1 / Netwerk van permacultuurbakken aan de voet van bomen

Doordat de groep een deel van dit project al heeft getest, kon er afstand worden genomen om het project te bedenken. De groep wordt verzocht goed na te denken en eventueel haar tijdschema te herzien. De installatie van 15 bakken op 12 maanden lijkt moeilijk haalbaar en de aankoop van potgrond + aarde in één keer kan opslagproblemen met zich meebrengen.

De raad vraagt aan de groep om na te denken over het hout- en aardesysteem en de verschillende opties die zich voordoen te vergelijken: alles in één keer ophalen (met een kleine vrachtwagen), meerdere keren op en af rijden.

Advies/opmerkingen :

De raad adviseert de groep om beroep te doen op recuperatie/lokale middelen voor verschillende elementen:

- Gebruik maken van het boomchirurgennetwerk van Worms voor houtsnippers en eventueel compost (of zelfproductie)
- Contact op te nemen met Leefmilieu Brussel of de gemeente om landbouwland te vinden
- Wat betreft de communicatie over de bakken, vraagt de raad aan de groep om met hun burens en partnerverenigingen na te denken over een communicatie die begrijpelijk is voor de verschillende leeftijdsgroepen, de mensen die niet goed kunnen lezen... door middel van pictogrammen/foto's en een beperkte geschreven tekst bijvoorbeeld.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 9.900,24 €

Toegewezen budget : 9.467 €

Project 2 / Duurzame inrichting in de Kessel ruimte

De raad is voorstander van het project. Het tijdschema lijkt erg zwaar en zou een beetje kunnen worden herzien. De groepering van het materiaalverhuur en het gebruik van deelauto's kan de kosten helpen verlagen. De groep spreekt over een netwerk, maar er moet worden nagedacht of het zinvol is om een charter op te stellen met de waarden en aspecten van de samenwerking.

Besluit:

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 1.841,10 €

Toegewezen budget : 1.822 €

Project 3 / Sensibiliseringsactiviteit rond zachte mobiliteit

Het project is relevant. Het wil nadenken over mobiliteit in de wijk.

De raad adviseert de stuurgroep om op te passen met het aantal projecten en het tijdschema niet over te belasten en niet uitgeput te raken. Denk na over het tijdsbeheer en behoud energie in de groep!

Advies/opmerkingen :

Er rijzen vragen over de huur van fietsen (10x6) die hoge kosten met zich meebrengt en niet duurzaam is. De Raad aanvaardt deze begrotingspost op voorwaarde dat de groep een alternatief vindt via tweedehands aankoop, recuperatie/herstelling, lenen bij burens in de wijk... De groep zal dan ook een opslagoplossing moeten vinden (gemeente, vrouwenhuis, Kesselruimte, andere, ...). Het doel is om het aanleren mogelijk te maken en tegelijkertijd duurzaamheid te verzekeren, wat voor de opgeleide personen de overgang naar actie zal vergemakkelijken. Sommige verenigingen kunnen helpen bij het zoeken en herstellen van tweedehands fietsen: ateliers de la Rue Voot, Cyclo, fiets Repair café.

Besluit:

Het project is goedgekeurd onder voorwaarde

Gevraagd budget : 2 410 €

Toegewezen budget : 2 410 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 14.151,34 €

Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : 13 699 €

Participatieve Duurzame Wijk Meet-U Alternatief

Project 1 / collectief project gebouwd rond een moestuin, een gedeelde keuken, een pergola, leuke spelletjes en workshops voor de wijkbewoners

De groepsdynamiek lijkt collectief, participatief en open op de wijk. Er werden al inspanningen geleverd op vlak van communicatie om de groep bekend te maken in de wijk. De raad juicht de bereidheid van de groep toe om een dergelijke uitdaging aan te gaan in de context van een tijdelijke bezetting. Ook de intergenerationele dimensie is een pluspunt, evenals de zoektocht naar tweedehands materiaal.

De raad adviseert de wijk om zich nu al vragen te stellen over de opnemings van toekomstige wijkbewoners in de dynamiek. Nieuwkomers verwelkomen in een groep is vaak een uitdaging voor groepen. Wat de menselijke middelen betreft is de groep groot genoeg om het project te starten, maar het is toch belangrijk om na te denken over de uitbreiding van de groep om de duurzaamheid van het project op lange termijn te verzekeren. Het voorgestelde tijdschema lijkt een beetje optimistisch, de groep wordt verzocht dit te herwerken met de hulp van een coach.

De raad stelt zich vragen over de financiering van de pergola en de duurzaamheid van een dergelijke installatie op lange termijn (gezien de komende werken): is deze module gemakkelijk verwijderbaar om hem op een andere plaats opnieuw te bouwen ?

Advies/opmerkingen :

De raad vraagt aan de groep om de partnerschappen met de actoren van de wijk te versterken en trachten beter te identificeren hoe en waar de modules en investeringen zouden kunnen verplaatst worden indien het niet mogelijk is om de activiteiten op de locatie voort te zetten. Maar ook te bepalen hoe de overdracht van informatie voor alle activiteiten en opleidings- en bewustmakingsacties die voorzien zijn in het project (workshops, enz.) te garanderen.

Aangezien het niet zeker is dat de pergola op dezelfde plaats op de site mag blijven staan, herziet de raad het budget en wijst het bedrag toe om een stevige prieel, feesttent te financieren. Na de renovatie van See-U zal de groep opnieuw een aanvraag kunnen indienen om een duurzame structuur te bouwen.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Sommige posten werden door de raad herzien. Zie budgettaire rekenblad in bijlage voor meer details.

Gevraagd budget : 13 809,89 €

Toegewezen budget : 9.166 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 13 809,89 €

Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : 9.166 €

Participatieve Duurzame Wijk La Rive Durable

De groep lijkt open, inclusief, maakt gebruik van collectieve intelligentietools, denkt na over haar toekomst en haar werking, over de beschikbare middelen in de buurt, enz. met goede complementariteit binnen de stuurgroep.

Project 1 / Clos Foliant

De Raad vindt dit project nuttig en interessant, vooral als de groep er nadien in slaagt om een groot moestuinproject op het UCL/Gemeentelijk terrein te lanceren. De Raad vraagt aan de groep om de redenen voor de afschaffing van de bakken in vraag te stellen en het uitbreidingsproject (compost, tank, andere bakken) aan de gemeente voor te leggen. Wat betreft de duurzaamheid van het project kan het interessant zijn om een samenwerking aan te gaan met de Grainothèque en/of te leren zaden te oogsten, planten te stekken, enz.

Advies/Opmerkingen :

De Raad vraagt echter aan de groep om het budget te specificeren (bepaalde elementen uit te werken en te verantwoorden), te werken aan de betrokkenheid van de wijk, het bakkenproject nieuw leven in te blazen en een samenwerking met de zadenbibliotheek te ontwikkelen.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 703,93 €

Toegewezen budget : 704 €

Project 2 / Workshops en animaties

De raad is verheugd met dit project vol inspirerende en realistische ambities. Wat de mobilisatie betreft, wordt de groep verzocht het aantal bijeenkomsten te verhogen (behalve het septemberfeest). De planning moet worden verduidelijkt en uitgebreid, een ritme moet worden gedefinieerd voor de workshops. Het idee van een bewuste prijs is interessant. Er moet ook worden nagedacht over hoe de bewoners te betrekken om meer activiteiten aan te bieden zonder de stuurgroep uit te putten.

Advies/opmerkingen :

Het gevraagde budget is verantwoord in verhouding met de omvang van het project.
De Raad vraagt aan de groep om het budget te verduidelijken (sommige posten uit te werken en te rechtvaardigen).

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 995 €

Toegewezen budget : 995 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 1.698,93 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **1.699 €***

Participatieve Duurzame Wijk A ma zone

De burgerdynamiek lijkt collectief en open voor alle geïnteresseerden van de wijk. De groep wordt verzocht om in netwerkverband te werken met de Duurzame Wijk Meet U en Atoma voor sommige aankopen van het keukenproject (sterilisatoren, enz.). Dit zou het mogelijk maken om prijzen te onderhandelen, maar ook een netwerk te vormen om eventueel bepaalde gereedschappen / uitrusting gemeenschappelijk te gebruiken. Wat het project rond vergroening / de gereedschapsbibliotheek betreft, wordt de groep verzocht contact op te nemen met de PDW Les Griottes (Ukkel) die in 2020 subsidies kreeg voor de oprichting van een gereedschapsbibliotheek met tuingereedschap, evenals met de PDW Vieux Sainte-Anne (serreproject) en de PDW Messidor (wijkkwekerij project) om van hun expertise gebruik te maken.

Project 1 / Collectieve keuken

De Raad is voorstander van het project, maar adviseert de groep om de manier van ontwikkelen verder uit te diepen. De Raad onderstreept het belang om hygiënekwesties voor de keuken en de verwerkingsateliers niet te verwaarlozen.

Advies/opmerkingen :

De Raad vraagt aan de groep om zich bij de FAVV in te lichten, zo nodig met de hulp van de coach, over de te volgen regels op vlak van verwerking, verpakking en verkoop van levensmiddelen en hiermee rekening te houden bij de uitvoering van het project.

De Raad adviseert de groep om expertise in verwerking te ontwikkelen binnen de groep of samen te werken met partners die de kennis kunnen bijbrengen en te specificeren wie zal kunnen profiteren van het resultaat van deze verwerking. Het aangevraagde budget voor de bokalen wordt door de Raad naar beneden bijgesteld. Het toegewezen budget is bestemd om de initiële kosten te dekken. De Raad vindt dat de groep later een statiegeldsysteem moet opzetten voor de bokalen.

De Raad adviseert de groep om culturele diversiteit te ontwikkelen in de bereidingen/verwerking (wereldkeuken), om de betrokkenheid van alle bewoners van de wijk te stimuleren.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 2.607 €
Toegewezen budget : 2.333 €

Project 2 / Centrum voor vergroening en bescherming van de biodiversiteit

De Raad verwelkomt de intenties en ambities van het project (maximale vergroening van de openbare ruimte), maar vindt dat er beter moet worden nagedacht over de concrete doelstellingen, de behoeften en de mogelijkheden voor de wijk om ervan te profiteren, enz. De Raad vraagt om de stuurgroep te versterken zodat de activiteiten op regelmatige basis kunnen worden georganiseerd en haar zoektocht naar materialen, recuperatie, enz. uit te diepen. Er moet ook een beveiliging worden voorzien voor de gereedschapsreserve (tuinhuisjes) om vandalisme te voorkomen.

Advies/opmerkingen :

De Raad vraagt aan de wijk om na te denken over het vandalisme risico (bijv. de serre) dat kan worden voorkomen door een bezetting/aanwezigheid.

De Raad moedigt aan om door te zetten op het niveau van openheid naar de wijk en toegankelijkheid voor iedereen.

De wijk wordt verzocht contact te nemen met de PDW Messidor om gebruik te maken van hun ervaring.

Voor de aankoop van planten wordt de groep verzocht ondernemingen in de sociale economie te verkiezen (bv. Nos Pilifs) en naar plantenbeurzen te gaan voor de bevoorrading van planten.

Voor de serre adviseert de raad om de aankoop van een tweedehands kwaliteitsserre te overwegen. Verschillende posten voor het gereedschap werden naar beneden bijgesteld.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 8.433 €
Toegewezen budget : 7.981 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 11.040 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **10.314 €***

Participatieve Duurzame Wijk Les Anjoués - Le Bon Pasteur Quartier Durable

De raad looft het doorzettingsvermogen van de groep, die voor tal van milieuprojecten meermaals werd gesteund door Leefmilieu Brussel. De diversiteit van de voorgestelde projecten en de mooie evolutie van het project wat de openheid en de communicatie buiten de gemeenschap betreft moeten worden benadrukt. De projecten zijn coherent, ze lijken goed doordacht op vlak van ontwikkeling en werking.

Project 1 / De moestuinders

Het project lijkt open en kan ten goede komen aan iedereen die wil meedoen. Het project is over het algemeen coherent en zal zorgen voor een betere communicatie met de gebruikers en buiten de site. De aanpak rond water is interessant en de raad verzoekt de wijk om de identificering van de

haalbaarheid van het project voort te zetten, aangezien dit een echte meerwaarde voor de aanpak zou zijn.

Advies/opmerkingen :

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 2.570 €

Toegewezen budget : 2.570 €

Project 2 / Pluimvee

Het project lijkt een mooie evolutie van het bestaande kippenhok te kunnen bieden en nieuwe synergieën te creëren met de bestaande elementen de site (bv. loopeenden om voor de slakken in de moestuinen te zorgen). Het gedetailleerde budget toont een werkelijk denkproces over de behoeften voor de oprichting en het onderhoud van het 'pluimvee'. De kwestie van de financiële houdbaarheid op lange termijn moet echter nog worden uitgediept, liefst met de hulp van de coach.

Advies/opmerkingen :

De raad herziet het budget voor het voedsel zodat de groep nadenkt over de duurzaamheid van het project. Bovendien komen de eieren niet alle bewoners van de wijk ten goede. De raad past daarom toe wat in andere gevallen is toegepast : een opstartbudget, maar de mensen die de eieren krijgen moeten ook bijdragen aan de voeding van de kippen/enz. De raadsleden stellen zich vragen over de mogelijkheid om de kippen bij de compost te laten (compostkippen) en ze afval/eierschalen te eten te geven.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Sommige budgettaire posten werden door de raad herzien. Zie budgettaire rekenblad in bijlage voor meer details.

Gevraagd budget : 2.152 €

Toegewezen budget : 2.037 €

Project 3 /Deel ze allemaal !

Het project is heel interessant en zal een grotere openheid van de locatie bieden evenals een grotere visibiliteit van de talrijke projecten op de site. De verschillende acties en projecten die in het dossier worden vermeld (compost, mutualisering, enz.) lijken coherent en sluiten aan op de bestaande infrastructuur (zoals bijvoorbeeld de compost die samengaat met de moestuin, de dehydrator past bij de appels en ander fruit beschikbaar ter plaatse...).

Advies/opmerkingen :

De raad vraagt aan de groep om te werken aan de kwesties rond leningen/gereedschapsbibliotheek, in het bijzonder wat betreft de verantwoordelijkheid, het onderhoud, het beheer, enz. Er wordt aanbevolen dat dit materiaal wordt uitgeleend aan de PDW Prenons le temps die vlakbij gelegen is en dezelfde soort workshops wil ontwikkelen.

De groep wordt verzocht na te gaan welk tijdvlak het interessantste is voor het fietsatelier (permanente compost, tijdens de Fratwerken, enz.)

In het algemeen beveelt de raad aan om in contact te komen met andere lokale initiatieven om sterker te worden en middelen/materiaal uit te wisselen. De PDW Prenons le temps lanceert ook een atelier en er kunnen synergieën ontstaan tussen de twee initiatieven.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 4897 €

Toegewezen budget : 4892 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 9.499 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **9.499 €***

Quartier Durable Citoyen Les épiphytes d'ATOMA

De groepsdynamiek lijkt collectief en open voor alle bewoners die willen meedoen. De stuurgroep heeft veel vaardigheden, wat een echte troef is voor het project. De bedachte projecten zijn zeer interessant en sluiten op elkaar aan. De groep moet echter oppassen zichzelf niet te overbelasten : er staan veel activiteiten en projecten op de planning terwijl de stuurgroep maar weinig mensen telt.

Project 1 / Broodoven

Het project lijkt toegankelijk voor alle bewoners van de wijk. Om het volledig te zijn, is er echter een communicatieprobleem dat niet in het project lijkt te zijn uitgediept. Interessant is dat de twee mensen die betrokken zijn bij dit project momenteel een opleiding over brood volgen en dat er goed is nagedacht over de constructie van de oven. De beschikbare menselijke middelen lijken echter onvoldoende om een regelmatige opening en de uitvoering van tal van activiteiten zoals voorzien in de planning te garanderen. Experimenten met broodovens zoals in het Dudenpark (du pain et des liens), hebben uitgewezen dat er een groot team nodig is (coördinatie, vuurmeester, houtbeheer, communicatie naar de wijk, beheer van de inschrijvingen, enz.). De projectplanning is onrealistisch en houdt geen rekening met de deadlines van de projectoproep en de eventuele vrijgeving van de subsidie.

Advies/opmerkingen :

Zoals elk project met betrekking tot voedselverwerking, wordt de stuurgroep verzocht om de FAVV-regelgeving te lezen en er rekening mee te houden bij de installatie. De verkoop van brood is verboden omdat het niet kadert in een burgerproject. De raad herinnert eraan dat de verkoop onderworpen is aan een specifieke regelgeving en belasting. De groep wordt verzocht, indien nodig met behulp van de coach, te werken aan de communicatie en een grotere stuurgroep te vormen om de uitvoering van alle activiteiten die in het projectvoorstel staan te verzekeren.

Het gebruik van de oven moet collectief en gebruiksvriendelijk zijn (bijvoorbeeld: pizza's bakken, ander voedsel). Als de oven voor professionele doeleinden wordt gebruikt, is het noodzakelijk om met de hulp van de coach aan een kader te werken. De groep wordt ook verzocht na te denken over logistieke en zeer praktische aspecten zoals verzekeringen, gebruikskosten, enz. De Raad heeft besloten het gevraagde budget voor de weegschaal te verlagen omdat hij vindt dat een dergelijk nauwkeurige weegschaal niet essentieel is voor het burgerproject.

Besluit :

Het project is goedgekeurd

Gevraagd budget : 3.612 €

Toegewezen budget : 3.400 €

Project 2 / Gistbibliotheek

Het project is origineel en heel interessant en zou een voorloper kunnen zijn van andere gelijkaardige initiatieven. Het project staat open voor iedereen. Het is niet duidelijk hoe de groep de bewoners op lange termijn zal mobiliseren en wat de impact zal zijn op de wijk (als het project voortkomt uit een aanvraag van de wijk).

Advies/opmerkingen :

In dit stadium lijkt het project niet te voldoen aan de criteria van een participatieve duurzame wijkproject omdat de directe impact op de wijk niet gerechtvaardigd is, de burgerbetrokkenheid en de partnerschappen niet sterk genoeg zijn, het project niet echt gebaseerd is op een wijkdiagnose en de duurzaamheid niet echt verzekerd is noch doordacht. De Raad vraagt aan de groep om meer te werken aan de verbinding met de wijk, de stuurgroep te versterken, een sterkere band met het broodovenproject te ontwikkelen en in een volgend Participatief budget van de Participatieve Duurzame Wijken opnieuw een financiering aan te vragen.

Besluit :

Het project kan niet worden gesteund

Gevraagd budget : 1.440,70 €

Toegewezen budget : 0 €

Project 3 / Atelier bidouille

Het project staat open voor alle bewoners van de wijk die betrokken willen zijn bij of willen deelnemen aan activiteiten, maar de groep heeft niet uitgelegd hoe zij deze openheid zal garanderen en de bewoners in staat zal stellen betrokken te raken bij het aanleren en het beheren van herstelateliers en niet alleen "van de dienst gebruik maken". De doelstellingen van het project zijn niet duidelijk, aangezien in de beschrijving van het project staat dat de klemtoon zal worden gelegd op het proces en niet op het resultaat en dat het meer om een experimenteel *low tech* researchproject gaat dan het opzetten van een soort Repair Café.

In die zin is het budget verwarrend.

Advies/opmerkingen :

In dit stadium lijkt het project niet te voldoen aan de criteria van een participatieve duurzame wijkproject omdat de directe impact op de wijk en haar behoeften niet gerechtvaardigd is, de betrokkenheid van de burger niet voldoende nauwkeurig is, de doelstellingen van het project niet duidelijk zijn (gaat het om een experimenteel low-tech researchproject of een plek zoals een Repair Café?), de stuurgroep niet groot genoeg is voor de ambities van het project en om de duurzaamheid ervan te verzekeren en de partnerschappen momenteel niet sterk genoeg zijn.

Besluit :

Het project kan niet worden gesteund

Gevraagd budget : 3.463 €

Toegewezen budget : 0 €

Project 4 / Permacultuur

Het project staat open voor iedereen. Het is echter niet expliciet op welke manier de groep de bewoners wil betrekken. Bij het lezen van het dossier zien we eerder een gewestelijke in plaats van een lokale openheid. Het project, zoals toegelicht, kadert niet binnen de projectoproep van de Participatieve Duurzame Wijken. Het is een opleidingscyclus, meer dan een project voor en door de bewoners van een wijk. Aan de andere kant lijkt het onderdeel "wijklaboratorium" erg interessant en is het de moeite waard om het uit te diepen. Het project zou, indien beter uitgewerkt, een inspirerend initiatief kunnen doen ontstaan, waarbij de bewoners betrokken worden. In dit stadium is het project echter niet duidelijk genoeg en vereist meer werk met de hulp van de coach. Voor het laboratoriumproject vraagt de raad aan de groep om, met de hulp van de coach, contact op te nemen met het Centrum Stedelijke Ecologie om te weten te komen of er meer projecten van dit soort bestaan en om van deze ervaringen te leren.

Advies/opmerkingen :

De Raad is van mening dat het project zoals het nu wordt voorgesteld (permacultuur opleidingscyclus van 72 uur gericht op mensen die niet noodzakelijk uit de wijk komen) niet voldoet aan de criteria van een Participatieve Duurzame Wijkproject. De Raad adviseert de groep om te beginnen met kennismakingsessies gegeven door mensen van de groep die hun ervaringen met de bewoners van de wijk kunnen delen.

Besluit :

Het project kan niet worden gesteund

Gevraagd budget : 3.143 €

Toegewezen budget : 0 €

Project 5 / Café Atoma

Het kantineproject is een mooie gelegenheid om de plek open te stellen voor de wijk. Het initiatief kan meer zichtbaarheid brengen voor alle projecten van de groep en kan een uitstekend uitstalraam zijn, ook voor het mobiliseren van nieuwe krachten. De Raad stelt echter vast dat de stuurgroep in dit stadium nog te weinig mensen telt voor een kantineproject. Andere PDW-ervaringen hebben aangetoond dat sterke en grote teams nodig zijn om dit soort projecten op lange termijn uit te voeren. De geïdentificeerde partners zijn geen actoren van de wijk, terwijl er in de wijk veel supermarkten en winkels zijn die een rol kunnen spelen en de interactie met de bewoners van de wijk vergemakkelijken.

Advies/opmerkingen :

De groep wordt verzocht om, indien nodig met de hulp van de coach, een grotere stuurgroep te vormen, partnerschappen te versterken om de uitvoering van alle activiteiten van het projectvoorstel te garanderen en de stappen te ondernemen voor het verkrijgen van de nodige toelatingen. Zoals elk project met betrekking tot voedselverwerking, wordt de stuurgroep verzocht om de FAVV-

regelgeving te lezen en er rekening mee te houden bij de installatie. De verkoop van producten zonder voorafgaande toestemming is verboden.

Als het budget voor de scheidingswanden niet essentieel is voor het goede verloop van het project, moet het worden gebruikt om aan de FAVV-normen te voldoen, als dat nodig is. De Raad voorziet een budget van 250 euro voor het bezoek van de brandweer en voegt een "drukkerwerk" post toe in plaats van de printer die niet in aanmerking komt voor de subsidie.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 3.391 €

Toegewezen budget : 3.691 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 15.049,70 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **7.091 €***

Participatieve Duurzame Wijk Sous les palmiers d'Éléonore

De burgerdynamiek lijkt collectief en open voor alle actoren van de wijk en de stuurgroep lijkt een participatieve dimensie te hebben. De raad is blij met de gelegde contacten binnen de wijk tussen Fedasil en de bewoners.

Project 1 / Groene Renaissance

De Raad looft de ambities van het project, dat de sociale banden wil versterken, een concrete en nauwe samenwerking nastreeft met Fedasil en de biodiversiteit. Een reeks elementen blijft echter onduidelijk bij het lezen van het dossier. De groep moet sterker worden om deze projecten te beheren. Ook dient de gemeente te worden betrokken om de PDW te helpen bij de ontwikkeling van boomvakken en eventueel ook voor de ter beschikking stelling van een lokaal. Het project zou meer participatief moeten wat de implementatie/constructie betreft.

Advies/opmerkingen :

De Raad verzoekt de groep om meer aan de participatieve kant van het project te werken en na te denken over recuperatiemateriaal (bijv. give-box, serre).

Het budget wordt voor een reeks posten (bv : catering, communicatie, tuinhuisje) naar beneden bijgesteld en voor de serre verhoogd zodat de groep in een serre van betere kwaliteit investeert.

Besluit :

[Het project is goedgekeurd](#)

Gevraagd budget : 6.850 €

Toegewezen budget : 6.730 €

Totaalbedrag van de gevraagde subsidie voor alle projecten : 6.850 €

*Totaalbedrag van de door de Raad toegewezen subsidie : **6.730 €***